

Š i f r a k a n d i d a t a :

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

GEOGRAFIJA

≡≡≡ Izpitna pola 2 ≡≡≡

Obča geografija – Geografija Slovenije

Četrtek, 30. avgust 2012 / 90 minut

*Dovoljeno gradivo in pripomočki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.
Kandidat dobi ocenjevalni obrazec.
Izpitni poli je priložena barvna priloga.*

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalni obrazec).

Izpitna pola vsebuje 26 nalog. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 50. Za posamezno nalogo je število točk navedeno v izpitni poli.

Rešitve, ki jih pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpišujte **v izpitno polo** v za to predvideni prostor. Odgovarjajte v obliki povedi in ne le z besedo ali besedno zvezo. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 4 prazne. Barvna priloga ima 4 strani.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

Obča

1. Imenujte energijske vire, ki so na sliki 1 v Prilogi k Izpitni poli 2 označeni s črkami A, B, C in D.

A _____

B _____

C _____

D _____

(2 točki)

2. Napišite, v katero skupino energijskih virov uvrščamo vire iz slike 1 v Prilogi k Izpitni poli 2.

Energijski viri: _____

(1 točka)

3. Pomagajte si s preglednico 1 in obkrožite DA, če je trditev pravilna, oziroma NE, če je napačna.

Rusija je največja evropska izvoznica nafte: DA NE

Kitajska z lastno proizvodnjo zadovolji več od polovice svojih potreb po nafti: DA NE

Največja porabnica nafte nima lastne proizvodnje tega energijskega vira: DA NE

(2 točki)

Proizvajalci	Skupna proizvodnja nafte	Izvozniki	Neto izvoz nafte	Porabniki	Skupna poraba nafte	Uvozniki	Neto uvoz nafte
1. Saudska Arabija	10,7	1. Saudska Arabija	8.6	1. ZDA	20.6	1. ZDA	12.2
2. Rusija	9.7	2. Rusija	6.6	2. Kitajska	7.3	2. Japonska	5.1
3. ZDA	8.4	3. Norveška	2.5	3. Japonska	5.2	3. Kitajska	3.4
4. Iran	4.1	4. Iran	2.5	4. Rusija	3.1	4. Nemčija	2.5
5. Mehika	3.7	5. Združeni arabski emirati	2.5	5. Nemčija	2.6	5. Južna Koreja	2.1
6. Kitajska	3.8	6. Venezuela	2.2	6. Indija	2.5	6. Francija	1.9
7. Kanada	3.2	7. Kuvajt	2.1	7. Kanada	2.2	7. Indija	1.7
8. Združeni arabski emirati	2.9	8. Nigerija	2.1	8. Brazilija	2.1	8. Italija	1.6
9. Venezuela	2.81	9. Alžirija	1.8	9. Južna Koreja	2.1	9. Španija	1.6
10. Norveška	2.8	10. Mehika	1.7	10. Saudska Arabija	2.1	10. Tajvan	0.9

Preglednica 1: 10 največjih svetovnih proizvajalk, izvoznic, porabnic in uvoznic nafte v letu 2006 (milijon sodčkov na dan)

(Prirejeno po: <http://www.infoplease.com/ipa/A0922041.html>. Pridobljeno: 1. 3. 2011.)

4. Gospodarski razvoj nekaterih držav po svetu je odvisen od izvoza nafte, ki prinaša velik dobiček. Opišite še eno dobro in eno slabo posledico te odvisnosti.

Opis dobre posledice: _____

Opis slabe posledice: _____

(2 točki)

5. Razložite, zakaj je bil premog v 19. stoletju zelo pomemben razmestitveni dejavnik težke industrije.

(1 točka)

6. Pomagajte si s sliko 2 v Prilogi k Izpitni poli 2 in primerjajte industrijsko mestno četrt leta 1950 in 2010 ter pojasnite dve spremembi.

Pojasnitev spremembe:

1 _____

2 _____

(2 točki)

Slovenija 1

7. Na črto pred trditev napišite »E«, če se trditev nanaša na podnebni element, oziroma »D«, če se nanaša na dejavnik podnebja Slovenije.

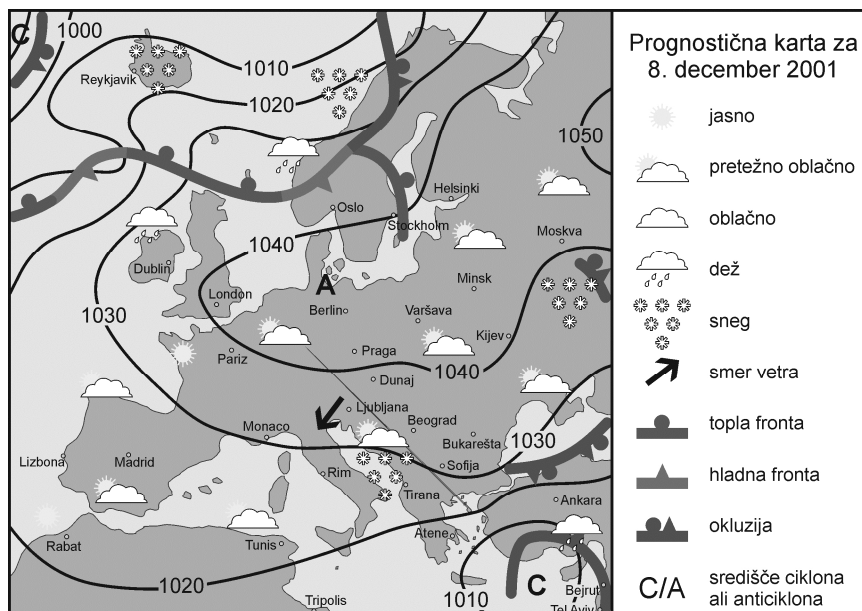
___ Povprečna letna višina padavin v Sloveniji je okoli 1600 mm.

___ Podnebje Slovenije je odvisno od lege v srednjih geografskih širinah.

___ Podnebne značilnosti Slovenije so pod vplivom reliefnih razmer.

(2 točki)

8. Slika 1 prikazuje vremensko karto Evrope pozimi. Napišite, pod vplivom katerega vremenotvornega središča je bilo vreme pri nas. Kateri vremenski pojav je po ustalitvi tega vremenotvornega središča pogost po dolinah, kotlinah in kraških poljih v celinskem delu Slovenije?

Slika 1

(Vir: Časopis Delo, 7. 12. 2001, Ljubljana)

Vremenotvorno središče: _____

Vremenski pojav: _____

(2 točki)

9. Navedenim pokrajinskim značilnostim pripišite črko ustreznega podnebnega tipa:

- A zmerno sredozemsko (submediteransko) podnebje
- B zmerno celinsko podnebje
- C gorsko podnebje

___ najdaljša rastna doba v Sloveniji

___ izraziti so višinski rastlinski pasovi

___ strehe hiš so položne in pogosto prekrite s kamenjem

___ kljub poletnemu višku padavin je v tem letnem času pogosto suša

(2 točki)

10. V krajšem sestavku pojasnite, zakaj so Julijske Alpe najbolj namočena, Prekmurje pa najmanj namočena pokrajina v Sloveniji.

Julijske Alpe: _____

Prekmurje: _____

(2 točki)

11. Primerjajte sliki 3 in 4 v Prilogi k Izpitni poli 2 ter opišite dve spremembi v pokrajini konec 21. stoletja, ki bosta predvidoma nastali zaradi podnebnih sprememb.

1 _____

2 _____

(2 točki)

Slovenija 2

12. Obkrožite črko pred trditvijo, ki najbolje opisuje pomen našega največjega letališča:

- A Je pomembno lokalno letališče za letalske povezave znotraj Slovenije.
- B Je pomembno regionalno letališče za povezave s Srednjo, JV in Vzhodno Evropo.
- C Je pomembno mednarodno letališče za povezave s čezmorskimi državami.

(1 točka)

13. Dopolnite besedilo.

Na ozemlju Slovenije se križata peti in _____ vseevropski koridor. Peti koridor se ujema s krakom slovenskega avtocestnega križa, ki ga imenujemo _____ in poteka čez Slovenijo v smeri _____.

(2 točki)

14. Imenujte slovensko pokrajino (regijo), ki je pred zgraditvijo avtocestnega križa veljala za prometno odmaknjeno in jo je sodobna cestna povezava najbolj približala osrednji Sloveniji. Opišite eno ugodno in eno neugodno posledico, ki jo je prinesla avtocesta.

Pokrajina (regija): _____

Ugodna posledica: _____

Neugodna posledica: _____

(3 točke)

15. Pomagajte si s sliko 5 v Prilogi k Izpitni poli 2 in napišite vrsto prometa, za katerega je v obdobju 1996–2005 značilna stagnacija. Opišite glavni vzrok za to.

Vrsta prometa: _____

Opis vzroka: _____

(2 točki)

16. Pojasnite, zakaj so Luko Koper ustanovili šele pred dobrimi 50 leti. Napišite eno od vrst tovora, za katero se je to pristanišče specializiralo.

Pojasnitev: _____

Specializacija: _____

(2 točki)

Slovenija – pokrajine 1

17. Pred trditve, ki opisujejo značilnosti Predalpskih pokrajin, napišite DA, če je trditev pravilna, in NE, če je napačna:

___ Predalpske pokrajine se razprostirajo južno in zahodno od Alpskih pokrajin.

___ Celjska in Velenjska kotlina sta največji kotlini v Predalpskih pokrajinah.

___ V Predalpskih pokrajinah je stičišče slovenskega prometnega križa.

___ V Predalpskih pokrajinah prevladujejo hribovja in kotline.

(2 točki)

18. Iz slike 6 v Prilogi k Izpitni poli 2 ugotovite geološko obdobje, iz katerega so najstarejše kamnine v predalpskem hribovju, in imenujte skupino kamnin po nastanku, ki prevladuje v Severovzhodnem predalpskem hribovju.

Geološko obdobje: _____

Skupina kamnin po nastanku: _____

(2 točki)

19. Črke pred trditvami, ki se nanašajo na Zahodno in Vzhodno predalpsko hribovje, pripišite k tistemu delu predalpskega hribovja, za katerega posamezna trditev velja:

- A Termalno vodo izkoriščajo v turizmu.
- B Gospodarstvo pokrajine je v 20. stoletju temeljilo na premogovništvu in industriji.
- C Pokrajina se ponaša z enim od treh najstarejših srednjeveških slovenskih mest.
- D Hribovje prečka razvodnica med črnomořskim in jadranskim povodjem.

ZAHODNO PREDALPSKO HRIBOVJE	VZHODNO PREDALPSKO HRIBOVJE

(2 točki)

20. Imenujte tip podeželskega naselja, ki je v Zahodnem predalpskem hribovju značilen za dna dolin, in tip podeželskega naselja, ki v tej pokrajini prevladuje v višjem, hribovitem svetu.

Dna dolin: _____

Hribovje: _____

(2 točki)

21. Pojasnite vpliv podnebja in reliefa na redko poselitev osojnih pobočij Zahodnega predalpskega hribovja.

Vpliv podnebja: _____

Vpliv reliefa: _____

(2 točki)

Slovenija – pokrajine 2

22. Med naštetimi reliefnimi oblikami obkrožite tisto, ki je značilna za Dinarskokraške pokrajine:

krnica U-dolina uvala zemeljska kosa

(1 točka)

23. Imenujte kraški planoti, ki sta na sliki 7 v Prilogi k Izpitni poli 2 označeni s črkama A in B.

A _____

B _____

(2 točki)

24. Opišite vzrok za bogate zaloge vode v Visokih dinarskih planotah in razložite, zakaj je ta voda v nekaterih kraških izvirih neprimerna za oskrbo s pitno vodo.

Opis: _____

Razlaga: _____

(2 točki)

25. Glede na sliko 8 v Prilogi k Izpitni poli 2, ki prikazuje Planinsko polje, opišite, kako poplavna ogroženost vpliva na poselitev in kmetijsko rabo tal na kraških poljih.

Poselitev: _____

Kmetijska raba tal: _____

(2 točki)

26. Imenujte največje naselje v Notranjskem podolju. Pojasnite dva vzroka, zaradi katerih se to naselje razvija hitreje od drugih v tem podolju.

Naselje: _____

Pojasnitev:

1 _____

2 _____

(3 točke)

Prazna stran

Prazna stran

Prazna stran